

1855 г.

№ 153.

Македония.

Прѣди да се подигне църковния споръ между гърци и българи, гръцката Цариградска патриаршия, подъ чието духовно вѣдомство бѣха подчинени българскитѣ земи, спазваше въ титлитѣ на извѣстни митрополити исторически споменъ за българско население въ съотвѣтнитѣ епархии. Така напр., за митрополитскитѣ прѣстоли, подчинени прѣзъ 1855 г. на Цариградската патриаршия, имаме официалния каталогъ на сжщата патриаршия, помѣстенъ въ сборника на Ралли и Потли *Σύνταγμα τῶν Θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων*, т. V.

Споредъ тоя каталогъ струмишкиятъ митрополитъ се е титулувалъ: „Струмишки и Тивериополски, всесестнѣйши и екзархъ на българска Македония“ (*Ὁ Στρουμνίτζης καὶ Τιβεριουπόλεως, ὑπέρτιμος καὶ ἑξάρχος Βουλγαρικῆς Μακεδονίας*). Трѣбва да се забѣлѣжи, че тази титла, съ прибавлението „българска Македония“, е дадена отъ самата гръцка духовна власть слѣдъ 1767 г., до когато Струмица бѣше подчинена на Охридската българска архиепископия и до когато тая титла не се поменаваше. Костурскиятъ митрополитъ сжщо е названъ отъ гърцитѣ: „Костурски, всесестнѣйши и екзархъ на всички стара България“ (*Ὁ Καστορίας, ὑπέρτιμος καὶ ἑξάρχος πάσης παλαιᾶς Βουλγαρίας*). По-рано, когато Костурската епархия бѣше подчинена на Охридъ, често митрополититѣ ѝ се титулували отъ гърцитѣ, напр. прѣзъ 1564, 1566 г., като „Първопрѣстоленъ на всички България“ (*Πρωτόθρονος πάσης Βουλγαρίας*). Срв. Martin Krus, *Turcogæcia*, p. 174.

Слѣдъ закриването на Охридската българска архиепископия въ 1767 г., митрополитътъ на новообразуваната епархия Охридско-прѣспанска често се титулувалъ: „Всесвещенѣйши и богоизбранъ митрополитъ на светѣйшата митрополия Охридска и Прѣспанска, всесестнѣйши и екзархъ на всички България“ (*Πανιερώτατος καὶ θεοπρόβληπτος μητροπολίτης τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ἀχριδῶν καὶ Πρεσπῶν, ὑπέρτιμος καὶ ἑξάρχος πάσης Βουλγαρίας*). — Ofeïcoff, *La Macédoine au point de vue ethnographique etc.*, 217).

И митрополита на Битоля извѣстно врѣме се титулувалъ като „екзархъ на всички горня България“ (*ἑξάρχος πάσης ἄνω Βουλγαρίας*); това било прѣди 1845 год. Срв. В. Григоровичъ, *Очеркъ путешествія и пр.* 2^о изд., стр. 95.